

'Onderwijs + leren = 2'

De Youth Board-jongeren klauterden naar hun klavier en tokkelden er op los: een interview met Sven Coppens is hier het resultaat van.

YB: Vertel ons eens iets meer over hoe onderwijs in Afrika precies in mekaar zit.

Sven Coppens: In alle landen in West-Afrika is er leerplicht, maar de overheid is vaak niet in staat om die leerplicht te controleren. **Armoede blijft een ontzettend groot probleem.** Je moet weten dat de meerderheid van de leerlingen in West-Afrika het moet stellen met minder dan 80 eurocent per dag. Een ramp dus als je bedenkt dat heel wat scholen naast inschrijvingsgeld bij het begin van het schooljaar, ook centen vragen om hun leerlingen te laten deelnemen aan de eindproeven. Ondanks het feit dat veel West-Afrikaanse landen **gratis basisonderwijs promoten**, moeten we dus vaststellen dat onderwijs in de praktijk helemaal niet gratis is. De minstbedeelden vallen hier dan weer uit de boot en missen opnieuw een kans om uit de **spiraal van armoede** te ontsnappen. Onderwijs dat kwalitatief hoogstaand is, biedt kinderen en jongeren immers heel wat toekomstperspectieven...

Kijk, ik vind het ook heel belangrijk dat mensen wereldwijd begrijpen dat 'leren' niet noodzakelijk gelijk staat aan 'onderwijs' in de vorm

van 'school'. Leren is niet iets wat je doet op een vastgestelde tijd of plaats die door anderen wordt bepaald.

Onderwijs is enkel en alleen een manier om een gemeenschap aan te moedigen om het menselijk leerproces te organiseren.

WIE? Sven Coppens

WAT? Hij is 'Regional Learning Advisor' van Plan in de West-Afrikaanse landen waar Plan werkzaam is. Dat betekent dat hij advies geeft over 'leren' binnen een gemeenschap.

WAAROM SVEN COPPENS? Omdat Sven Coppens hót is als het over kwaliteitsvol onderwijs gaat. Toevallig is hij ook Belg: reden te meer voor de Youth Board om hem ongebreideld te interviewen.

Of **een gemeenschap** daarin slaagt, hangt af van de vorm waarin het 'onderwijssysteem' werd aangepakt. 'School' is slechts een voorbeeld van een onderwijssysteem. Blijkbaar werkt de vorm 'school' erg goed in onze **westerse cultuur**. Dat wil daarom niet zeggen dat het ook in bijvoorbeeld Togo een perfecte vorm van onderwijs is. En wat voor Togo ideaal lijkt, is het daarom nog niet voor Burkina Faso, enzovoort. Voor sommige gemeenschappen is school dus een ideale vorm, voor andere dan weer helemaal niet. Het succes van het 'onderwijssysteem' valt of staat dus eigenlijk met de mate waarin het werd aangepast aan de eigenheid van de gemeenschap.

"LEREN IS NIET IETS WAT JE DOET OP EEN VASTGESTELDE TIJD OF PLAATS DIE DOOR ANDEREN WORDT BEPAALD."

Marijke

Het is dus gewoon echt verschrikkelijk belangrijk dat iedereen die belang heeft bij het organiseren van 'leren', betrokken wordt bij de vraag hoe dat 'leren' zal georganiseerd worden.

YB: Wat versta jij onder 'kwaliteitsvol' onderwijs? Vanaf wanneer kunnen we zeggen dat onderwijs kwaliteitsvol is en wanneer niet?

Sven Coppens: De vraag is inderdaad wat iemand verstaat onder 'kwaliteitsvol onderwijs'. Er zijn inderdaad maatstaven die heel officieel worden vastgesteld. In de trant van: 'daar willen we allen samen naartoe'. Een beetje zoals de eindtermen bij ons in België. De opvattingen over 'kwaliteit' zijn heel uiteenlopend, dat is wereldwijd zo, maar ook binnen Plan zijn die opvattingen erg verschillend.

Ik denk dat ik het belangrijk vind om te kijken naar de beginsituatie van een leerling bijvoorbeeld aan het begin van een schooljaar. Kan dat meisje of die jongen lezen, schrijven, ...en hoe goed kan die dat al? Op het einde van het schooljaar zou je eigenlijk diezelfde leerling moeten terugzien en vaststellen wat de meerwaarde van de leeromgeving (de school of een ander model van onderwijs) voor die leerling is geweest. Kan hij of zij ondertussen wél schrijven? Kan hij of zij ondertussen foutloos schrijven? Zijn we met alle betrokkenen (Plan, leerkrachten, ouders, vertegenwoordigers van de gemeenschappen, ...) tevreden over het resultaat? Enzovoort. Geen evidente oefening dus.

YB: Staan scholen positief tegenover de inspanningen die een organisatie als Plan levert, werken die scholen goed mee?

Sven Coppens: Scholen werken niet mee, zij zijn **de leiders** van een project. Plan helpt gewoon om samen met de school ervoor te

zorgen dat leerlingen, leerkrachten, directie, ouders, afgevaardigden van verschillende groepen en organisaties in de gemeenschap werken aan een aantal zaken. Ze werken allemaal mee aan het toegankelijk maken van de school voor de kinderen in hun gemeenschap en de **kwaliteitsverbetering** van de school. Ze zien in Plan geen weldoener maar een partner.

YB: Ervaar je veel dankbaarheid van de mensen? Beschouwen zij jou als één van hen? Of blijf je als blanke Plan-medewerker toch maar een beetje een buitenstaander?

Sven Coppens: Ik kaats deze vraag even terug naar jullie, in de vorm van een aantal nieuwe vragen. Weliswaar verklap ik mijn antwoord tussen de lijnen door.

Ten eerste: geef me één reden waarom kinderen en mensen uit de gemeenschappen Plan of mij 'dankbaar' zouden moeten zijn.

"ZIJN RECHTEN DAN CADEAUTJES DIE WIJ AAN KINDEREN EN VOLWASSENEN GEVEN ALS GOEDE WELDOENERS AAN 'ARME STAKKERS' OF ZIJN RECHTEN NIET DE EIGENDOM VAN ELK KIND, ELKE PERSOON, ELKE GEMEENSCHAP?"

Ten tweede: hebben ze dan geen **recht op onderwijs, op ontwikkeling, op veiligheid, op basisgezondheidsvoorzieningen, op vooruitgang, op...?**

Ten derde: Zijn rechten dan cadeautjes die wij aan kinderen en volwassenen geven als goede weldoeners aan 'arme stakkers' of zijn rechten niet de eigendom van elk kind, elke persoon, elke gemeenschap?

YB: Slik... Misschien kaarten we die vragen eens aan op een volgende bijeenkomst van de Youth Board... Bij jouw vragen komen inderdaad heel wat bedenkingen kijken...

Pauline

1989

Het **Kinderrechtenverdrag** wordt door de Algemene Vergadering van de VN aangenomen, het is ondertussen het **meest universeel aanvaarde mensenrechtenverdrag**. (Enkel de VS en Somalië hebben niet ondertekend!!!)
Artikel 28 van het Kinderrechtenverdrag zegt: "Elk kind heeft **recht op onderwijs** en de Staat heeft de **plicht** ervoor te zorgen dat ten minste lager onderwijs gratis en verplicht is."

1990

In Thailand vindt de 'World Conference on Education for All' plaats. Met de **155 aanwezige landen** wordt afgesproken dat elk kind tegen het jaar 2000 **toegang** krijgt tot basisonderwijs. Alle 155 landen zijn het erover eens dat onderwijs **hét middel** is om de **spiraal van armoede** te doorbreken.

1995

De 'World Summit for Social Development' vindt plaats. Er wordt vastgesteld dat het **onmogelijk** is elk kind op de **schoolbanken** te doen belanden tegen 2000.
De gemaakte afspraken uit 1990 worden afgezwakt. De regeringsleiders spreken er af om de wereldwijde toegang tot basisonderwijs niet tegen 2000, maar tegen 2015 te realiseren.

2000

De Verenigde Naties (VN) houden een **Millennium Algemene Vergadering** in New York. Alle **toenmalige 189 lidstaten van de VN** – nu zijn dat er 191 – bekrachtigen de Millennium Verklaring. Die verklaring bevat acht Millennium Development Goals (MDG's) om armoede en honger te bestrijden en onderwijs, gezondheidszorg, de status van vrouwen en het milieu te verbeteren. Alle regeringen beloofden deze doelstellingen gezamenlijk te realiseren tegen 2015.

